

Co możesz zrobić, żeby powietrze w Twojej okolicy było czyste?

Zastosuj odnawialne źródła energii.

Korzystaj z komunikacji zbiorowej.

Wykorzystuj rower jako środek transportu. To tania, szybka i ekologiczna forma transportu.

Ociepl ściany i stropy, uszczelnij okna i drzwi, zadбай o wentylację. Ogranicz koszty użytkowania domu.

Zastosuj ekologiczne ogrzewanie. Wymień swój kocioł węglowy!

Podróżuj samochodem, tylko wtedy, gdy to konieczne. Organizuj wspólne przejazdy.

Zastanów się, czy potrzebujesz własnego samochodu. Często podróżowanie komunikacją publiczną jest szybsze i tańsze.

Nie korzystaj z kominka na drewno. Wybierz kominek gazowy lub biokominek, a w ostateczności kominek niskoemisyjny, spełniający wymagania ekoprojektu*.

Przekonaj sąsiadów i bliskich, że czyste powietrze to nasza wspólna sprawa.

Nie spalaj pozostałości roślinnych i gałęzi! Kompostuj sam lub przekaz sąsiadowi.

Nie spalaj węgla złej jakości. Korzystaj wyłącznie z dobrego paliwa posiadającego świadectwo jakości!

Nie spalaj odpadów! Segreguj je!

Nie spalaj wilgotnego drewna! Przed spaleniem drewno trzeba sezonować dwa lata.

* Od 1.09.2019 w Krakowie używanie kominków jest zabronione

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty
Chcesz wiedzieć więcej?

powietrze.malopolska.pl

facebook.com/EkoMalopolska

powietrze@umwm.pl

Zadzwoń: 12 63 03 100

MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Nie przegap terminów!

Uchwała antysmogowa dla Małopolski*

**JUŻ
TERAZ!**

Budujesz dom lub wymieniasz stary piec?

Możesz montować wyłącznie kocioł grzewczy spełniający normy ekoprojektu.

Spalanie węgla niskiej jakości (muły, floty, drobny miął) oraz drewna i biomasy o wilgotności powyżej 20% **jest zakazane.**

Montujesz nowy kominiek? Pamiętaj, że musi spełniać wymagania ekoprojektu.

Czy Twój kominiek spełnia wymagania ekoprojektu lub posiada sprawność cieplną co najmniej 80%? Jeśli nie, masz czas do końca 2022 roku na jego wymianę lub doposażenie w elektrofiltr.

**DO
KOŃCA
2022**

Masz kocioł węglowy: pozaklasowy, klasy 1 lub 2? Jeśli tak, to masz czas do końca 2022 r. na jego wymianę. Od 2023 r. korzystanie z takiego urządzenia będzie zabronione. Dotychczas eksploatowane kotły 5 klasy mogą być nadal użytkowane.

**DO
KOŃCA
2026**

Masz kocioł węglowy 3 lub 4 klasy?

Jeśli tak, to masz czas do końca 2026 r. na jego wymianę. Od 2027 r. korzystanie z takiego urządzenia będzie zabronione.

Za naruszenie przepisów uchwały antysmogowej może być nałożony mandat do 500 zł lub kara grzywny do 5 000 zł.

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

* W Krakowie obowiązuje tzw.: uchwała antysmogowa dla Krakowa, której regulacje różnią się od uchwały antysmogowej dla Małopolski. Jeśli jesteś z Krakowa, sprawdź co musisz wiedzieć: <https://powietrze.malopolska.pl/antysmogowa/>

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

 powietrze.malopolska.pl

 facebook.com/EkoMalopolska

 powietrze@umwm.pl

 Zadzwoń: 12 63 03 100

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Jak zanieczyszczenie powietrza wpływa na zdrowie?

Spalając węgiel i drewno niszczysz zdrowie swoje i swoich bliskich!
Zmień to! W Małopolsce z powodu zanieczyszczenia powietrza co roku przedwcześnie umiera około cztery tysiące osób.

Układ oddechowy – górne drogi oddechowe

– problemy z oddychaniem,
kaszel, katar, podrażnienie
oczu, nosa i gardła

Układ oddechowy – dolne drogi oddechowe

– astma, przewlekła
obturacyjna choroba płuc,
rak płuca, częste infekcje
dróg oddechowych

Dzieci –

– zaburzony rozwój,
niższy iloraz inteligencji,
częstsze infekcje –
zaburzenia układu
odpornościowego, astma

Układ nerwowy – choroba
Alzheimera, udar mózgu,
problemy z pamięcią
i koncentracją, niepokój,
depresja

Układ krwionośny –
zawał serca, choroba
niedokrwienne serca,
zaburzenia rytmu serca,
niewydolność,
nadciśnienie tętnicze

Układ rozrodczy – zaburzenia
gospodarki hormonalnej,
bezpłodność, obumarcie
płodni, przedwczesny poród,
wzmocnienie cech żeńskich
u chłopców, zmniejszenie
odsetka urodzeń
dzieci płci męskiej

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

 powietrze.malopolska.pl

 facebook.com/EkoMalopolska

 powietrze@umwm.pl

 Zadzwoń: 12 63 03 100

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

 NIE TRUJEMY
NASZYCH
SĄSIADÓW!

Jak mieszkać tanio i ekologicznie?

- wymień wszystkie żarówki na energooszczędne LED. Możesz oszczędzić nawet 78zł rocznie na jednej żarówce*
- gaś światło w pomieszczeniach, z których wychodzisz
- przykręć grzejniki na noc lub zastosuj sterownik, regulujący temperaturę. Zdrowiej spać w niższej temperaturze.
- rozważ zmianę taryfy energii elektrycznej. Dopasuj ją do swoich potrzeb i zużycia energii w budynku. To sposób na dodatkowe oszczędność
- kupuj sprzęty z możliwie wysoką klasą energetyczną (min. „A+”)
- nie korzystaj z trybu czuwania (stand-by) urządzeń, których rzadko używasz, wyłącz je. Pamiętaj o wyciągnięciu ładowarek z kontaktów
- zamontuj ekrany cieplne za kaloryferami. Ekran odbija nawet 90% ciepła generowanego przez tylną część grzejnika. Dzięki temu oszczędzisz 5% kosztów energii cieplnej
- prasuj zawsze większą liczbę ubrań, żelazko nagrzewa się tylko raz
- Pamiętaj, pralka i zmywarka zużywają tyle samo wody i energii przy pełnym ładunku, co w przypadku tylko częściowego zapełnienia

	MOC	ŻYWOTNOŚĆ	ZUŻYCIE ENERGII* (1 ŻARÓWKA NA ROK)	KOSZT ZUŻYCIA ENERGII* (1 ŻARÓWKA NA ROK)	KOSZT ZAKUPU 1 ŻARÓWKI
ŻARÓWKA LED 	7 W	15 000 h 625 dni pracy bez przerwy	15,33 kWh	10,31 zł	18 zł
ŻARÓWKA KOMPAKTOWA 	12 W	8 000 h 333 dni pracy bez przerwy	26,28 kWh	17,68 zł	12 zł
ŻARÓWKA TRADYCYJNA 	60 W	1 000 h 41,5 dni pracy bez przerwy	131,4 kWh	88,44 zł	2,50 zł

* Wyczerpania bazują na założeniu, że żarówka świeci 6h/dzień, a koszt energii (1 kWh) jest równy 0,56 zł.

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

 powietrze.malopolska.pl

 facebook.com/EkoMalopolska

 powietrze@umwm.pl

 Zadzwoń: 12 63 03 100

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Jak mieszkać ekologicznie?

- zamontuj perlatory do kranów, uszczelnij je. Możesz zaoszczędzić średnio 62% wody
- gotuj tylko tyle wody, ile naprawdę potrzebujesz
- w trakcie gotowania używaj pokrywki do garnków
- zmywarkę i pralkę uruchamiaj tylko wtedy, gdy są pełne
- weź prysznic zamiast kąpeli
- zakręć wodę podczas mycia zębów
- zbieraj deszczówkę i korzystaj z niej do podlewania ogródka

	PRZEPŁYW	OSZCZĘDNOŚĆ	ŚREDNIE ZUŻYCIE WODY NA MIESIĄC NA OSOBĘ	KOSZT WODY I ŚCIEKÓW W SKALI MIESIĄCA NA OSOBĘ**
BEZ PERLATORA	12 l/min.	brak	4,2 m ³ *	53,60 zł
PERLATOR KUCHENNY	4-6 l/min.	58%	1,6 m ³	20,40 zł
PERLATOR UMYWALKOWY	2-3 l/min.	79%	1,6 m ³	20,40 zł
REDUKTOR PRYSZNICOWY	4-8 l/min.	50%	1,6 m ³	20,40 zł

* Wg danych z „Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 stycznia 2002 r. w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody”.

** Do wyliczeń przyjęto, że koszt wody (1 m³) jest równy 12,77 zł.

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

powietrze.malopolska.pl

facebook.com/EkoMalopolska

powietrze@umwm.pl

Zadzwoń: 12 63 03 100

MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

W jaki sposób chronić się przed smogiem?

Co robić, a czego unikać, gdy normy jakości powietrza są przekroczone?

Nie pal w kominku

Nie używaj samochodu

Nie wietrz mieszkania

Nie uprawiaj sportu na zewnątrz

Ogranicz aktywność fizyczną dzieci na zewnątrz

Unikaj przebywania w miejscach o dużym natężeniu ruchu samochodowego

Ogranicz spacery

Sprawdź codziennie stan powietrza w twojej okolicy!
<https://powietrze.malopolska.pl/jakosc-powietrza/>
lub na stronie Twojego urzędu gminy.

Możesz wiedzieć jakim powietrzem oddychasz, instalując odpowiednie aplikacje w swoim smartfonie (na przykład: Jakość powietrza w Polsce). Dzięki temu będziesz mógł podjąć działania ochronne.

Zapytaj lekarza jak się chronić

Ktoś spala odpady? Reaguj! Zgłoś to do straży miejskiej lub urzędu gminy. Możesz użyć specjalnego formularza: <https://powietrze.malopolska.pl/ekointerwencja/>

Założ maskę przeciwpyłową – pamiętaj, że powinna mieć atest

Włącz oczyszczacz powietrza

Twój sąsiad korzysta z ogrzewania na węgiel lub drewno? Przekonaj go do zmiany!

MIEJSCA NA LOGOTYP GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

powietrze.malopolska.pl

facebook.com/EkoMalopolska

powietrze@umwm.pl

Zadzwoń: 12 63 03 100

MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Jak skorzystać z dotacji w ramach programu Czyste Powietrze?

W ramach programu „Czyste Powietrze” oferowane są dotacje i pożyczki do wymiany węglowych kotłów i pieców, montażu odnawialnych źródeł energii oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych.

Ważne!

Wnioski można składać internetowo lub w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej www.wfos.krakow.pl/czyste-powietrze/

Więcej informacji na temat dotacji i pożyczek z różnych programów możesz uzyskać w Urzędzie Miasta/Gminy lub na stronie www.powietrze.malopolska.pl/dofinansowanie

Montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła

Wymiana starych źródeł ciepła

Wymiana okien i drzwi

Jakie działania objęte są programem dotacji i pożyczek:

Montaż lub modernizacja instalacji do ogrzewania pomieszczeń i wody

Docieplenie budynku

Instalacja odnawialnych źródeł energii

Dotacja może wynieść nawet 47 700 zł (do 90% wartości inwestycji).

Wysokość dotacji zależy od kwoty miesięcznego dochodu, przypadającego na 1 osobę w gospodarstwie domowym. Dotacja może pokryć do 90% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Na pozostałe wydatki można uzyskać niskooprocentowaną pożyczkę.

Nie zwlekaj! Skorzystaj z dotacji! Wymień swój kocioł węglowy!

MIĘSCIE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

powietrze.malopolska.pl

facebook.com/EkoMalopolska

powietrze@umwm.pl

Zadzwoń: 12 63 03 100

MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Kary za nieprzestrzeganie przepisów antysmogowych

Palisz słabej jakości węglem lub mokrym drewnem?

To niezgodne z prawem! Możesz zapłacić mandat do 500 zł. Gdy sytuacja będzie się powtarzać sprawa może zostać skierowana do sądu – kara może wynieść nawet 5 000 zł!

Podczas kontroli możesz być poproszony o okazanie:

- potwierdzenia, że kocioł spełnia wymagania ekoprojektu jeśli został zainstalowany po 1 lipca 2017 roku (potwierdzenie badań emisji powinno być dołączone do instrukcji użytkownika kotła)
- potwierdzenia parametrów uziarnienia węgla (świadectwo jakości)

Uwaga! Odmowa lub utrudnianie czynności kontrolnych jest zagrożone karą pozbawienia wolności do 3 lat.

Od 1 lipca 2017 roku w całej Małopolsce obowiązuje **zakaz stosowania mułów i flo-tokonzentratów**. Jest to odpad węglowy o bardzo drobnej frakcji (do 3mm) zawierający duże ilości wilgoci, siarki, popiołu i innych zanieczyszczeń, które podczas spalania emitowane są do atmosfery.

Zakazane jest również stosowanie miała węglowego (dopuszczony jest jedynie "ekomiął").

Gdy kupujesz węgiel sprzedawca ma obowiązek przekazać Ci **świadectwo jakości**, na którym znajdziesz podstawowe informacje o jakości opału (kaloryczność, zawartość wilgoci, siarki, popiołu). **Konieczniesz zachowaj świadectwo na wypadek kontroli**. Kupuj węgiel o małej zawartości popiołu i wilgoci, a wysokiej kaloryczności – takiego węgla spalisz znacznie mniej, niż węgla słabej jakości.

Jeśli sprzedawca nie przekazał Ci świadectwa jakości węgla lub masz podejrzenia co do jego wiarygodności, zgłoś sprawę do Inspekcji Handlowej lub przy pomocy formularza **Eko-Interwencji** www.powietrze.malopolska.pl/ekointerwencja/.

Od 1 lipca 2017 roku w całej Małopolsce obowiązuje zakaz spalania **drewna i biomasy o wilgotności powyżej 20%**. Oznacza to, że drewno przed spaleniem powinno być sezonowane minimum dwa lata. Suche drewno charakteryzuje się znacznie wyższą kalorycznością i niższą emisją zanieczyszczeń niż drewno surowe.

Nie ryzykuj! Uniknij kary!
Stosuj przepisy uchwały antysmogowej!

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

powietrze.malopolska.pl

facebook.com/EkoMalopolska

powietrze@umwm.pl

Zadzwoń: 12 63 03 100

MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Koszty ogrzewania – jaki urządzenie wybrać?

Czym opłaca się ogrzewać dom?
Sprawdź!

Wymieniając stary kocioł na węgiel czy drewno skorzystasz nie tylko zdrowotnie, ale także finansowo.

Jeśli dodatkowo przeprowadzisz termomodernizację swojego domu, zmniejszysz zużycie ciepła oraz zaoszczędzisz na kosztach ogrzewania.

**Nie czekaj!
Wymień kocioł już teraz!
Skorzystaj z dotacji!
Wejdź na stronę:
powietrze.malopolska.pl/
dofinansowanie**

Dom
słabo ocieplony

Dom
dobrze ocieplony

Pompa ciepła	3 549 zł*		1 014 zł*
Automatyczny kocioł na węgiel (ekoprojekt)	3 822 zł*		1 092 zł*
Kocioł na pelet	5 187 zł*		1 482 zł*
Gaz ziemny	5 460 zł*		1 560 zł*
Stary kocioł zasypowy na węgiel	6 006 zł*		1 716 zł*

* Szacunki rocznych kosztów ogrzewania dla domu 130 m², dom słabo ocieplony – 192 kWh/m²/rok, dom dobrze ocieplony – 90 kWh/m²/rok, 2018 r.

Dowiedz się więcej:

Przy wyborze źródła ogrzewania dodatkowo weź pod uwagę:

- wpływ na zdrowie swojej rodziny,
- wygodę użytkowania i czas poświęcony na obsługę urządzenia,
- dodatkowe koszty obowiązkowych corocznych przeglądów kominiarskich (dla kotłów na węgiel, drewno i gaz)

Skorzystaj z kalkulatora, który oszacuje koszty ogrzewania przy uwzględnieniu korzystania z paliwa węglowego dobrej jakości

<https://powietrze.malopolska.pl/kalkulator>

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty
Chcesz wiedzieć więcej?

powietrze.malopolska.pl

facebook.com/EkoMalopolska

powietrze@umwm.pl

Zadzwoń: 12 63 03 100

MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Spalanie drewna może być nieekologiczne

Spalanie drewna w starym kotle, piecu lub kominka powoduje bardzo wysoką emisję pyłu i rakotwórczego benzo(a)pirenu. Duża część tych zanieczyszczeń dostaje się do pomieszczenia, w którym znajduje się piec lub kominek.

Od 1 lipca 2017 roku w całej Małopolsce obowiązuje zakaz spalania drewna i biomasy o wilgotności powyżej 20%. Oznacza to, że drewno przed spaleniem powinno być sezonowane minimum dwa lata. Suche drewno charakteryzuje się znacznie wyższą kalorycznością i niższą emisją zanieczyszczeń niż drewno surowe.

Jeżeli planujesz instalację kotła lub kominka na drewno:

Jeżeli planujesz instalację kotła na drewno: wybierz automatyczny kocioł na pelet o emisji pyłu do 40 mg/m³ spełniający normy ekoprojektu. Zapewni ci wygodę obsługi i produkcję czystej energii.

Jeśli zależy ci na spalaniu drewna kawałkowego, wybierz kocioł zgazowujący drewno. Pamiętaj, że w takim przypadku konieczna jest instalacja zbiornika buforowego wody.

Jeśli chcesz zainstalować kominek, wybierz kominek na gaz lub biokominek. Jeśli chcesz korzystać z kominka na drewno wybierz ten z zamkniętą komorą spalania z dostarczaniem powietrza do spalania z zewnątrz budynku. Powinien też spełniać wymagania ekoprojektu. Dzięki temu ograniczysz zanieczyszczenie wewnątrz mieszkania.

Wszystkie nowo instalowane kominki i kotły na drewno muszą spełniać wymagania ekoprojektu. Kominki, zainstalowane przed 1 lipca 2017 r. i nieposiadające standardu ekoprojektu muszą zostać wymienione do końca 2022 roku. Wyjątek stanowią jedynie kominki o sprawności cieplnej powyżej 80 proc. lub wyposażone w urządzenia redukujące emisję do poziomu ekoprojektu.

Sprawdź listę kominków i pieców spełniających wymagania ekoprojektu na <https://powietrze.malopolska.pl/ekoprojekt>

Jak przygotować drewno do spalania?

- Kupuj drewno suszone, którego wilgotność wynosi poniżej 20% i zadbaj o jego właściwe przechowywanie bez dostępu wilgoci.
- Sezonuj drewno samodzielnie przed jego spaleniem przez co najmniej 2 sezony. Suche drewno jest lżejsze, nie sączy się z niego żywica, pali się znacznie efektywniej!

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Chcesz wiedzieć więcej?

 powietrze.malopolska.pl

 facebook.com/EkoMalopolska

 powietrze@umwm.pl

 Zadzwoń: 12 63 03 100

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Nawet 53 tys. złotych na termomodernizację i wymianę paleniska

Skorzystaj z nowej ulgi podatkowej i oszczędzaj na ogrzewaniu.

Kto może skorzystać z ulgi?

Właściele lub współwłaściele **istniejących** budynków jednorodzinnych, opłacający podatek PIT (według skali podatkowej, według 19% stawki podatku lub ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych).

W ramach ulgi **nie można** sfinansować wydatków w części, w której zostały one pokryte ze środków **NFOŚiGW** lub **WFOŚiGW**, a także zwrócone podatnikowi przez państwo w jakiegokolwiek innej formie.

Na czym polega ulga termomodernizacyjna?

W ramach ulgi sfinansowane może zostać **100% wydatków** na termomodernizację budynku jednorodzinnego – w kwocie nieprzekraczającej **53 tys. złotych**.

Inwestycja musi zostać ukończona w ciągu 3 lat od końca roku podatkowego, w którym poniesiono pierwszy wydatek.

*Audyty energetyczny nie jest wymagany. Warto jednak przemyśleć jego realizację – audyt pomoże skuteczniej zmodernizować budynek, a jego koszt można odliczyć od dochodu w ramach ulgi.

Infolinia Krajowej Informacji Skarbowej:
801 055 055, +48 22 330 0330

Co może zostać sfinansowane?

- Zakup materiałów budowlanych wykorzystywanych m.in. przy docieplaniu budynku.
- Zakup urządzeń (np. pompy ciepła, panele słoneczne, kotły gazowe lub na paliwo stałe spełniające normy unijne).
- Usługi związane z termomodernizacją (np. audyt energetyczny, analiza termograficzna budynku, demontaże i montaż związane z termomodernizacją budynku).

MIEJSCE
NA LOGOTYP
GMINY

Chcesz być na bieżąco? Zapisz się do newslettera na stronie: powietrze.malopolska.pl/komunikaty
Chcesz wiedzieć więcej?

 powietrze.malopolska.pl

 facebook.com/EkoMalopolska

 powietrze@umwm.pl

 Zadzwoń: 12 63 03 100

 MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

